

Arvidsjaurs kommun
Rektorn vid Ringelskolan

Beslut för grundskola och grundsärskola

efter tillsyn i Ringelskolan
i Arvidsjaurs kommun

Tillsyn i Ringelskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Arvidsjaur kommun under hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Ringelskolan besöktes av Skolinspektionen den 26 augusti 2014.

Fakta om skolenheten

Ringelskolan ligger centralt belägen i Arvidsjaur. På skolan finns elever från förskoleklass till och med grundskolans årskurs 6. Utbildningen omfattade vid Skolinspektionens besök cirka 342 elever, varav 70 elever i förskoleklass, samt tre elever mottagna i grundsärskola. Eleverna i grundsärskola har individuella upplägg och läser vissa ämnen integrerat med grundskolan.

Skolans personal är organiserad i tre arbetslag med lärare, fritidspedagoger och förskolelärare. I varje arbetslag finns en samordnare som har regelbundna träffar med rektorn. Samordnaren är en länk mellan rektorn och arbetslaget.

Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor. Ordinarie rektorn ansvarar för grundskolans årskurser 4–6, grundsärskola, lärare inom de praktiska ämnena samt för övrig personal. Biträdande rektorn ansvarar för förskoleklass, fritidshem samt för grundskolans årskurser 1–3. Huvudmannens organisering kommer att bedömas på huvudmannanivå se Dnr 43-2014:1206.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Skolverkets officiella statistik för läsåret 2012/13 visar att resultaten för årskurs 3 från de nationella proven i matematik varierar mellan 77 och 98 procent av eleverna som uppnår kravnivån för godkänt. I ämnet svenska uppnådde mellan 90 och 100 procent av eleverna kravnivån för godkänt. Enligt skolans resultatredovisning framgår att läsåret 2012/13 i årskurs 3 uppnådde drygt 81 procent av eleverna kravnivån i matematik. I Svenska är det 66 procent av eleverna som uppnådde kravnivån för godkänt. I övriga ämnen uppnådde samtliga elever kravnivån för godkänt.

Årskurs 6

Av Skolverkets statistik för 2012/13 framgår att samtliga elever i årskurs 6 nått godkända betyg (A–E) i samtliga ämnen. Resultatet på nationella ämnesprovet i svenska för visar att den genomsnittliga betygspoängen för det sammanvägda provbetyget i engelska och matematik var 15,1 vilket var något högre jämfört med riket i övrigt. I ämnet svenska var den siffran 14,0 jämfört med riket 13,1.

Av skolenhetens egen sammanställning för läsåret 2013 framgår att andelen elever i årskurs 6 som nådde målen i ämnet matematik var 100 procent, i engelska 95 procent och i svenska 97 procent.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynstillfället. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar för att upptäcka och rätta till brister närhelst de tillkommer.

Skolinspektionens tillsyn visar att Ringelskolan bedriver en verksamhet som i flera avseenden uppfyller de krav som författningarna ställer. Såväl elever som personal som uppges i intervjuer att Ringelskolan är en lugn och trygg skola. Kunskapsresultaten för eleverna på Ringelskolan ligger något högre i jämförelse med elever i riket. Ringelskolan arbetar också på olika sätt för att utveckla verksamheten. Exempelvis kommer det till hösten att göras en satsning på kompetensutveckling för lärare och rektor i form av det så kallade Mattelyftet.

Tillsynen vid Ringelskolan visar dock att det finns brister inom det systematiska kvalitetsarbetet. Skolan saknar dokumenterade sammanställningar och analyser av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen som har nationella kunskapskrav som minst ska uppnås i årskurs 3 och 6. Det saknas även en sammanställning av måluppfyllelsen i förskoleklassen. Ringelskolan saknar därmed viktiga underlag i sitt kvalitetsarbete för att kunna besluta om vilka åtgärder som behöver vidtas för att utveckla verksamheten.

I tillsynen framkommer vidare att rektorn måste se till att eleverna ges undervisning i elevens val i årskurserna 4–6 enligt författningarnas krav.

Det finns även brister i skolans plan mot kränkande behandling då den bland annat saknar en redogörelse för vilka specifika åtgärder som ska genomföras under året och en redogörelse för hur tidigare års åtgärder har genomförts.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Arvidsjaurs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 23 december 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Arvidsjaurs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. på

adress Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller
skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på nämndens vägnar, nämndordförande, utskott eller berörd nämnd. Lämnas redovisningen av någon som företräder huvudmannen ska det framgå att delegation finns. Vänligen ange ärendets diarienummer vid kontakt med Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Arvidsjaurs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Kartlägga elevernas trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av kränkande behandling, analysera och identifiera risker för kränkande behandling samt formulera konkreta och uppföljningsbara mål och insatser som ska genomföras.
- Se till att planen mot kränkande behandling innehåller
 - beskrivningar av de insatser som ska genomföras under året för att förebygga kränkande behandling,
 - rutiner för hur barn, elever och vårdnadshavare ska göra för att anmäla kränkande behandling,
 - rutiner för hur personalens respektive rektorns anmälningsskyldighet ska fullgöras vid fall av kränkande behandling,
 - rutiner för hur kränkande behandling ska utredas, åtgärdas och dokumenteras,
 - en beskrivning av hur barn och elever ska medverka och har medverkat i det främjande och förebyggande arbetet, samt
 - en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen är lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Vidare ska det finnas en plan mot kränkande behandling. Den ska utarbetas på nytt varje år och i det arbetet ska eleverna finnas med. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Åtgärderna ska utgå ifrån en tydlig kartläggning av situationen på skolan och konkret beskriva

vilka åtgärder som ska vidtas under året för att stärka skolans värdegrundsarbete och vilka åtgärder som planeras i förebyggande syfte för att komma tillrätta med missförhållanden. En redogörelse för hur åtgärderna har genomförts ska också finnas med i efterkommande års plan.

Ringelskolan bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. I intervju med rektorn, lärare, elever och elevhälsan framkommer även att skolan präglas av lugn och trygg miljö.

Ringelskolan har en plan mot kränkande behandling som gäller för läsåret 2013/14. Planen beskriver vilka som ingår i skolans trygghetsråd, definitioner av olika begrepp. Vidare beskrivs övergripande insatser för det förebyggande arbetet samt skolans samt akuta åtgärder för såväl trygghetsrådet som personal. Den plan som Skolinspektion tagit del av är dock generellt skriven.

Det framgår av intervjuer med rektorn och elevhälsan att ingen kartläggning av elevernas trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av kränkande behandling gjorts. Av denna anledning saknar planen en översikt över de åtgärder som behöver vidtas utifrån vad som framkommit i kartläggningen för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Det framkommer inte heller vem som är ansvarig för att de planerade åtgärderna genomförs eller hur de ska följas upp eller utvärderas. Vidare saknas en beskrivning av hur barn och elever ska medverka och har medverkat i det främjande och förebyggande arbetet och en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Skolinspektionen konstaterar även att planen bör innehålla rutiner för hur barn, elever och vårdnadshavare ska göra för att anmäla kränkande behandling, rutiner för hur personalens respektive rektorns anmälningsskyldighet ska fullgöras vid fall av kränkande behandling samt rutiner för hur kränkande behandling ska utredas, åtgärdas och dokumenteras.

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av ovanstående att planen mot kränkande behandling inte uppfyller skollagens krav.

Författning

6 kap. 6, 8 och 10 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Arvidsjaurs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Genomföra på skolenhetsnivå dokumenterade sammanställningar och analyser av förskoleklassens måluppfyllelse i relation till de nationella målen i läroplanen.
- Genomföra på skolenhetsnivå dokumenterade sammanställningar och analyser av kunskapsresultaten i årskurs 3 och 6 i samtliga ämnen som har nationella kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Se till att analyserna utgår från kunskapsresultaten och leder till att åtgärder vidtas för att utveckla verksamheten.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollag och andra föreskrifter uppfylls. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s 305) bör dokumentationen innehålla information om resultat och måluppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om förbättringsåtgärder.

I intervju med lärarna framkommer att de för diskussioner om pedagogiska frågor och utvärderar undervisningen inom sitt arbetslag samt de insatser som görs för att utveckla verksamheten och undervisningen. I den dokumentation Skolinspektionen tagit del av samt i intervju med rektorn, lärare och elevhälsan framkommer dock att skolan inte har hittat en tydlig systematik i sitt kvalitetsarbete, och att det är ett utvecklingsområde. Det saknas dokumenterade sammanställningar och analyser av kunskapsresultaten i årskurs 3 och i årskurs 6 i samtliga ämnen som har nationella kunskapskrav som minst ska uppnås på skolenhetsnivå. Vidare uppger rektorn att insatser hittills inte finns dokumenterade och att resultaten inte systematiskt har sammanställts, följts upp eller analyserats. Skolan saknar även en dokumenterad redovisning av verksamhetens måluppfyllelse i förskoleklassen. Skolan saknar därmed viktiga underlag i sitt kvalitetsarbete för att kunna vidta relevanta åtgärder i syfte att nå ökad måluppfyllelse.

Skolinspektionen bedömer att skolans systematiska kvalitetsarbete inte lever upp till skollagens krav. Skolans systematiska kvalitetsarbete måste i större utsträckning ta sin utgångspunkt i en samlad bedömning och analys av resultat och måluppfyllelse avseende kunskapsresultat. För att skolan ska kunna vidta välgrundade åtgärder i syfte att förbättra verksamheten måste den samlade bedömningen av måluppfyllelsen och resultaten bygga på de resultat som

verksamheten har uppnått. Varför ser resultaten ut som de gör? Vad beror de på?

Analysen ska ge svar på vilka områden som är i behov av insatser för att verksamheten ska utvecklas. Analysen på övergripande nivå är viktig för att se mönster och få underlag för att kunna prioritera insatserna på olika nivåer och inom olika områden. Detta för att verksamheten ska utvecklas och kunna ge eleverna möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Arvidsjaurs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna ges möjlighet att bredda och fördjupa sina kunskaper i ett eller flera ämnen,
- Eleverna erbjuds ett allsidigt urval av ämnen att själva välja mellan.

Motivering

Enligt skollagen framgår att undervisningen ska omfatta elevens val. Undervisningen i elevens val ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Enligt grundskolans timplan ska eleverna ges minst 382 timmar undervisningstid inom elevens val. Eleverna inom grundsärskolan ska ges minst 195 timmar. Vidare framgår av skolförordningen att huvudmannen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen i ett ämne inom elevens val ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med kursplanen och med kunskapskraven.

Av skolans timplan framgår att tid för undervisningstid i elevens val är utlagd i årskurs 1–6. I årskurs 4–6 framkommer i intervjuer med rektorn, elever och lärare att eleverna inte har undervisning i elevens val. Eleverna har elevens val schemalagt, men tiden används dock inte till det. Det som skolan idag kallar elevens val är den eventuella lektionstid som finns till förfogande i det fall eleverna inom ramen för undervisning i andra ämnen hunnit klart med ett arbetsmoment. De kan då själva välja att arbeta med uppgifter i samma eller andra ämnen.

Skolinspektionen bedömer att skolan i dagsläget inte erbjuder elevens val i årskurs 4–6 enligt författningarnas krav, varken vad gäller struktur, tid eller inne-

håll, och att rektorn inte säkerställer att eleverna ges den undervisning de har rätt till.

För skolans arbete med att åtgärda dessa brister vill Skolinspektionen framhålla följande;

Huvudmannen eller rektorn, om beslutet är delegerat av nämnden, bestämmer utbudet av ämnen inom elevens val, vilket så långt som möjligt ska utgå från elevernas önskemål. I en liten verksamhet med små möjligheter att ha ett stort utbud kan elevernas påverkan på utbudet exempelvis ske genom att eleverna får rösta om vilka ämnen som ska ingå. Det slutgiltiga utbudet, som rektorn beslutar, ska vara allsidigt och omfatta både praktiska och teoretiska ämnen. Utifrån det beslutade utbudet ska dock eleven alltid ges möjlighet att själv välja ämnen. Det är dock inte säkert att samtliga elever kan få sitt förstahandsval.

Undervisningen i elevens val ska sedan tydligt syfta till att bredda och fördjupa elevernas kunskaper inom ämnet/ämnena, och inte generellt tendera att genomföras som tid för utfyllnad där eleverna arbetar med att färdigställa arbeten som faller inom ramen för undervisning i andra ämnen.

Genomförandet av elevens val kan se olika ut. Undervisningen behöver inte schemamässigt ske samtidigt i alla ämnen, och den kan fokuseras till vissa årskurser, så länge det säkerställs att eleverna totalt sett ges den garanterade undervisningstiden.

Författning

10 kap. 5 § skollagen, bilaga 1, 11 kap. 6 § skollagen, 9 kap. 9-11 §§ skolförordningen, 10 kap. 7-9 §§ och bilaga 1 skolförordningen

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Lena Johansson och utredare Karolina Bergqvist deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Karin Nilsson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.